

Lilly - min slingarvän

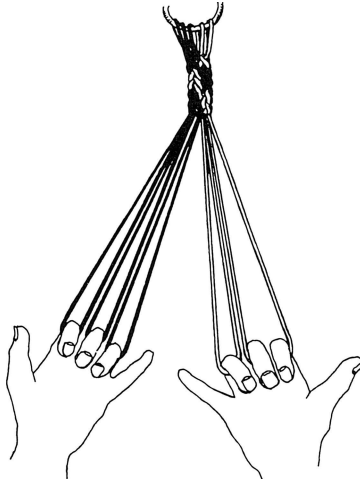
Lilly har gått bort. Trots att Lilly var gammal och hade all rätt till evig vila, kom beskedet som en chock för mig.

Lilly och jag kom att lära känna varandra genom vårt textila intresse, främst den speciella tekniken att slinga band. En kunskap, som tidigare var allmän egendom, bl. a. på Sollerön!

När jag i början på 60-talet gick i 4:e eller 5:e klass i Sollerö skola, hette min fröken Siri Kallin. Siri lärde oss att slinga band. Vi tog ner våra skolväskor från kroken, som fanns på bänkens högra sida. Där knöt vi fast våra 5 garnöglor, satte öglorna på respektive finger och lärde oss den gamla slingningskonsten. Detta är för mig ett roligt och väl bevarat skolminne. Lilly var vid denna tid som skollärling på Sollerön. Jag minns henne tydligt. Vänlig och bestämd.

Jag tror inte, att jag så ofta slingade under min ungdom, men kroppen minns vad den varit med om. När jag återigen fick 5 öglor på mina fingrar, kunde jag slinga.

Tio år senare korsades våra vägar igen. Hur och varför minns jag inte. Tyvärr kom Lilly och jag aldrig att prata om detta. Lilly var med ålderns rätt pensionär, men långt ifrån överksam. Hon ville bl.a. bevara kunskapen om slingning och också dokumentera detta gamla hantverk. Gamla bruksföremål finns bevarade, t.ex. ryggsäckar av skinn, *stråjp-kuppär*, där bärremmarna, *fässlär*, är slingade av tagel. Lilly försökte komma fram till hur våra förfäder gjorde när de slingade bredare band. Vi träffades då några intresserade för att försöka räkna ut hur den konsten gått till, men våra strävanden lyckades inte.

Ytterligare tjugo år senare fick jag i min undervisning som textillärare användning av mina gamla kunskaper. Att tillverka band på olika sätt är populärt bland eleverna. Jag tog fasta på deras önskemål, introducerade slingningen och berättade om våra försök att lista ut, hur våra förfäder gjorde när de slingade breda band. Klara och Lisa i dåvarande 4 a, Östra skolan i Falun blev extra intresserade. Det har berättats för mig, att de "stängde in sig" en hel lördag och satt med sina garnöglor. De knäckte koden och kom glädjestrålade till mig och sade: -"Nu kan vi slinga två tillsammans!"

Under sitt 93:e levnadsår fick 103lärarinnan Lilly en "ny" klass, Falu-4:an. Hon tog gärna emot ett nytillverkat band för att jämföra med de äldre. Brevväxlingen mellan Falun och Sollerön blev intensiv. "Hej mina slingarvänner" började Lilly sina brev. Hon svarade på elevernas frågor, som bl.a. handlade om historiken kring slingade band. Hon berättade också om den historiska/kulturella miljön som omgav henne, både inomhus och utomhus. Idén väcktes att göra en skolresa till Sollerön.

I juni 1995 kunde vi så åka. Vilken upplevelse för dessa elever, att få träffa Lilly, höra henne berätta om sina stenar och om Malin och se hennes vackra hem. När eleverna klev in över tröskeln till Lillys hem fylldes de av andakt. Intresserade, tysta, satt de stilla och lyssnade till hennes milda stämma. Aldrig behövde Lilly höja sin röst för att få barnen tysta. Hennes berättarkonst fascinerade.

Hösten 1995 fick samma elever möjligheten att i samband med en utställning om skolslöjd bli "ambassadörer" för slingning. Inne i Dalarnas Hemslöjds lokaler och ute på gågatan stod de och visade sina kunskaper om

slingning. Bl.a. slingade 8 elever tillsammans ett mycket vackert band av nöthårsgarn. -"Kunde jag, skulle jag gärna ha varit med", meddelade oss Lilly.

Mentalt var hon närvarande. Senare fick Lilly av klassen både tidningsurklipp, 20 uppsatser om klassens slingardag och ett klassfoto. Vår korrespondens kom att avslutas med att vi till Lilly skickade julkort och fick också svar av Lilly, samt boken om Malin.

Lilly Sterner-Jonsson

När budet om Lillys död nått oss, tände 5 a och deras klasslärare Margot ett ljus och hade en liten minnesstund. Eleverna ville också på något sätt överlämna en sista hälsning till Lilly. Ett slingat band att lägga på kistan blev det slutliga förslaget. "5 elever brett" band bestämde vi oss för att göra.

Garnfärgerna skulle symbolisera vad vi kände för Lilly och vad vi upplevt under vårt besök. Grönt fick symbolisera Lillys naturintresse, två rosaröda nyanser de vackra pelargonierna och kaktusen uppe i den glasade verandan. Vitt blev symbolen för de skira, hemvävda gardinerna, som så vackert silade in dagsljuset och fick Lillys vita hår att formligen gnistra, där hon satt i Malmstenssoffan. Slutligen gult för allt det ljusa, soliga som Lilly förmedlade till oss under vårt besök där och genom sina brev. Elias i 5 a undrade, om vi inte också borde ta med brunt, för att symbolisera de vackra stenarna, som låg i öppna spisen i Lillys vardagsrum. Ja, bandet kunde gjorts brett och färgerna varit många.

Ett par timmar en onsdag samlades vi så för att slinga vår sista hälsning. Att eleverna blivit berörda av Lilly visade Oscars reflektion, när han frågade mig: -"Visst kan man säga, att Lilly var själsförmögen?" Vad kunde jag svara? Jag visste inte själv ordets rätta betydelse, men jag kände inne i mig, att Oscar hade rätt.

Ett sätt att hedra Lillys minne, är att låta kunskapen om slingning leva vidare på Sollerön. Min önskan är att få förmedla till eleverna i Sollerö skola, vad jag kan om slingning.

Jag är tacksam för att jag hann få upplevelser tillsammans med Lilly och till viss del lära känna henne, samt att Lilly lärde mig mer om slingning och att kunskapen förts vidare. Jag är också glad över att några av mina elever fick möjligheten att möta Lilly.

Sara Wik-Uddenberg